

Mai més!

Butlletí d'informació i comunicació de l'**Amical de Mauthausen**
i altres camps de concentració nazis

Sumari

- 1 Actes amb motiu del 57è aniversari de l'alliberament del camp de Mauthausen
- 2 Monument a Camargo
- 2 Festa de la diversitat
- 2 I a més a més...
- 3 Francesc Boix, el fotògrafo de Mauthausen
- 3 Triangles blaus a Mauthausen
- 3 Assemblea de l'Amical
- 3 Vida i mort dels republicans als camps nazis
- 3 Recordem a...
- 4 Activitats de les delegacions
- 4 Concessió de medalla al Sr. Joan Escuer, president de l'Amical

© **Amical de Mauthausen i altres camps de concentració nazis**
Aragó, 312 , àtic 3 - 08009 Barcelona
Tel. 93 488 10 68 - Fax 93 487 20 26
e-mail: A_MAUTHAUSEN@terra.es

REDACCIÓ: Rosa Toran

EDITA: J.J.Gràfics
Tel. 93 555 43 18 - 08328 Alella

Dipòsit legal: B-14.608-2001

S'autoritza la reproducció de fragments citant la procedència.

ACTES AMB MOTIU DEL 57è ANIVERSARI DE L'ALLIBERAMENT DEL CAMP DE MAUTHAUSEN

LA FIDELIDAD AL RECUERDO NO PUEDE SERVIR PARA HACER-NOS HÉROES SINO PARA EVITAR HECHOS MONSTRUOSOS

Antonio Muñoz Zamora
supervivent almeriense de Mauthausen

Igual que en anys anteriors, els actes celebrats entorn a la data commemorativa han estat molt nombrosos, tant al nostre país com a l'estranger. Volem dedicar una part important d'aquest butlletí a informar sobre ells, amb el convenciment de que les associacions o ajuntaments que els impulsen contribueixen a que el llegat de la deportació dels republicans antifeixistes formi part de la nostra història i esdevingui patrimoni de les generacions que segueixen a la dels supervivents. L'oportunitat de tots els actes pren un valor especial per la coincidència del 5 de maig amb la segona volta de les eleccions presidencials franceses. Malgrat la rectificació -en aquesta elecció i en les posteriors legislatives-, dels resultats obtinguts en la primera volta pel Front Nacional, la situació política europea no deixa de ser motiu de preocupació, ja que els missatges de xenofòbia, racisme i intolerància s'obren camí entre sectors de la població i posen de manifest la tebiesa de les lliçons del passat.

Mauthausen, 4 i 5 de maig

La representació de l'Amical espanyola en els actes commemoratius organitzats pel Comitè Internacional de Mauthausen va estar a càrrec d'Enric Marco i Rosa Toran, que van participar en els homenatges i ofrenes realitzades al castell d'Hartheim, Gusen i Mauthausen. Davant el monument als

republicans espanyols, amb la representació diplomàtica d'Espanya a Àustria i amb el grup de austríacs descendents dels deportats espanyols, es va retre homenatge a les víctimes i a Manuel García, supervivent de Mauthausen i responsable de les instal·lacions d'aquest camp, des de l'alliberament fins a la seva jubilació. En l'acte central celebrat en l'Apelplatz, la delegació de l'Amical va desfilar amb l'ambaixador i també amb el grup de republicans.

Sant Boi, 5 de maig

Amb la inauguració per l'alcaldesa Montserrat Gibert del conjunt escultòric Tiovivo, obra realitzada per un grup d'alumnes i ex alumnes del Taller Municipal d'Arts Plàstiques, Sant Boi va voler enviar un missatge amb vocació de permanència contra la barbàrie i l'oblit. Aquesta població, l'any 1997, va fer extensiu a l'Amical de Mauthausen el títol honorífic d'Amic de Sant Boi, concedit a Joan Mestres, el que va ser president de l'associació.

segueix a la pàg. 2

ACTIVITATS

ve de la pàgina 1

Auschwitz, de l'1 al 5 de maig. Quinze socis i simpatitzants de l'Amical van viatjar a Polònia per recórrer els llocs més emblemàtics de la persecució i l'extermini dels jueus. Des de Varsòvia es van traslladar a Treblinka, on el silenci i les pedres acompanyaren el dolor per l'abast dels assassinats; Czestochova va ser un parèntesi de relaxació abans d'enfrontar-se a la visió de les restes i milers d'objectes, fruit de l'espoli i la profanació dels éssers humans a Auschwitz-Birkenau; i finalment el viatge va acabar amb la visita al gueto de Cracòvia.

Mataró, 18 de maig. Ofrena floral davant el monument "Intolerància" situat al Passeig Carles Padrós.

Parlament de Catalunya, 9 de maig. El dia 9 de maig es va realitzar el tradicional homenatge a les víctimes i als resistents del nazisme, amb la presència d'autoritats i associacions representants de la lluita antifeixista.

Santa Coloma de Gramenet, 10 de maig. En el Museu Torre Balldovina, amb motiu de la tradicional ofrena floral de l'Amical de Mauthausen, es va retre homenatge a Montserrat Roig amb dues conferències a càrrec d'Agustina Rico i Rosa Toran, que glossaren, respectivament, les seves facetes literàries i de compromís polític. L'acte va finalitzar amb un recital de Rosa Cadafalch.

Almeria, 5 de maig. El dia 5 de maig la ciutat d'Almeria va commemorar el tercer aniversari de la colocació del monument en el Parque de las Almadrabillas, en un acte organitzat per l'Ajuntament, el Front Antifeixista Europeu i la delegació de l'Amical, representada per l'exdeportat Antonio Muñoz, que és també membre d'honor d'aquesta associació antifeixista. L'ocasió va servir per recordar els 142 almerienses deportats als camps nazis, els noms dels quals van ser pronunciats en veu alta, i

que tenen un digne i actiu representant en Antonio Muñoz. Aquest va recordar l'existència de decenes de milers d'organitzacions neofeixistes a Europa i va anunciar l'avançat estat de les gestions per erigir un monument a Sevilla, en record de tots els andalusos deportats.

L'homenatge va tenir la particularitat de comptar amb una instal·lació plàstica -il·luminació de les columnes revestides de colors que rodegen el monument- i coreografia de ball, a càrrec de joves del Conservatorio de Danza, i música flamenca, dissenyades per l'artista Anita Muñoz Vably, amb l'objectiu de convertir la commemoració "en un acto de esperanza desde la memoria de la tragedia"

MONUMENT A CAMARGO (Cantàbria)

El dia 20 d'octubre de 2001, per iniciativa del Sr. Jesús de Cos Borbolla es va inaugurar el monument que recorda els guerrillers i resistents antifeixistes i els deportats del camp de Mauthausen, entre els quals hi havia 52 càntabres.

FESTA DE LA DIVERSITAT

De nou no ha faltat la presència de l'Amical, amb l'exposició gràfica i la venda de llibres, durant els tres dies 3, 4 i 5 de maig en la festa de SOS Racisme en el recinte de Montjuïc.

I A MÉS A MÉS...

Ripollet, 6 de març. Al Teatre Ideal es va presentar el llibre Montserrat Roig, la lluita contra l'oblit. Escrits sobre la deportació, amb una xerrada a càrrec d'Enric Marco.

Mollet, 16 de maig. Presentació del llibre de Benito Bermejo, Francesc Boix, el fotògraf de Mauthausen, i passi del documental "Nit i Boira" en el Casal Cultural, a càrrec de Pilar Molins.

Barcelona i Granollers, 5 d'abril. El llibre Memòria de l'infern de David Bassa i Jordi Ribó es va presentar al matí a Barcelona i a la tarda en el Museu de Granollers, on es va inaugurar l'exposició fotogràfica dels supervivents dels camps nazis.

Març

Rubí. Participació en els actes d'homenatge a Montserrat Roig. Artesa de Segre. Conferència sobre Els camps de concentració nazis. Viladecans. El nazisme organitzat pel Centre Social i l'Ajuntament.

Abril

Sabadell. "El totalitarisme". Casal Pere Quart.
Rubí. Inauguració del monument a Montserrat Roig.

Maig

Alcover. "El feixisme ahir i avui". Casa de Cultura.
Reus. Jornades contra l'agresivitat i la intolerància, homenatge a l'Amical i lliurament d'una placa.
Sant Cugat. Jornades "Horrors de les guerres. Segle XX i XXI", Ateneu Sant Cugatenc.
Girona. Presentació d'"Iniciativa per la Justícia".
Cerdanyola. "El feixisme i el nazisme, ahir i avui; el neonazisme". Coordinadora de delegats estudiantils. Ateneu de Cerdanyola.

Juny

Cervera. Acte sobre el nazisme. Centre Obrer Republicà.
Barcelona. Responsabilitats del franquisme en la deportació. CGT.
Barcelona. La violència i el nazisme. Sindicat de taxistes.
Badalona. Centre Cívic Sant Roc.

Participació a les emissores de ràdio COM, ONA Ràdio, Rambles, Sant Cugat, Ràdio Popular Euskadi i a les televisions TV3, Hospitalet i Viladecans.

COL·LABORACIONS

FRANCESC BOIX, EL FOTÓGRAFO DE MAUTHAUSEN

Con este título ha llegado a las librerías, el pasado mes de marzo, un libro de Benito Bermejo que, además de la biografía del único español que compareció, como testigo de cargo, ante el Tribunal Militar de Nuremberg, en 1946, contiene una descripción pormenorizada de lo que fue el campo de concentración nazi de Mauthausen, al que fueron a parar más de diez mil republicanos españoles, refugiados en Francia cuando las tropas franquistas ocuparon Cataluña, en febrero de 1939, de los que menos de dos mil sobrevivían cuando los ejércitos aliados liberaron el campo en mayo de 1945.

Aunque se han publicado otros libros que describen la tragedia vivida por los españoles concentrados en Mauthausen, este tiene la particularidad de que toma como sujeto principal la vida de Boix, desde su nacimiento, en 1920, en la barriada del Poble Sec de Barcelona, hasta su muerte en un hospital parisino, en 1951, y que se dan detalles de su actividad militante, durante la guerra, en las JOVENTUTS SOCIALISTES UNIFICADES DE CATALUNYA (JSUC) como fotógrafo de la revista JULIOL, así como de su protagonismo en la sustracción del laboratorio fotográfico del campo de los negativos que sirvieron de prueba para condenar en Nuremberg a los responsables de los crímenes cometidos en Mauthausen por los nazis.

El libro contiene también decenas de fotos que Boix hizo durante y después de la liberación del campo, constituyendo un documento valiosísimo en el esfuerzo de recuperación de la memoria histórica al que asistimos.

Barcelona, abril de 2002. G. L. R.

VIDA I MORT DELS REPUBLICANS ALS CAMPS NAZIS

El passat mes de maig ha sortit a la llum aquesta obra, publicada per l'Editorial Proa, de la que és autora la historiadora Rosa Toran, responsable d'Arxius i Publicacions de l'Amical.

TRIANGLES BLAUS A MAUTHAUSEN

Amb motiu de la reedició del llibre Triangle Bleu a França, oferim la traducció de l'article aparegut a Le Patriote Résistant (núm. 749, març 2002).

"El desembre del 2000, el govern francès va retre homenatge als republicans espanyols deportats de França. Homenatge que permet finalment reconèixer oficialment la sort que reservà França a aquells que havien cregut trobar allà un refugi després de la victòria dels franquistes en el seu país. Instal·lats en camps d'internament com Rivesaltes, Vernet, Gurs o Argelers, enrolats voluntàriament o per la força en les Companyies de treballadors auxiliars de l'exèrcit francès durant la campanya de 1940, van ser molts milers els que foren deportats des de França o des dels stalags d'Alemanya: les convencions de Ginebra no els van protegir. Des de l'agost de 1940, els primers republicans espanyols arribaren a Mauthausen i quants els van seguir... Foren marcats amb el triangle blau, el dels apàtrides.

Si aquests fets són més coneguts avui, no era el mateix el 1969 quan va

aparèixer Triangle Bleu. Les Républicains espagnols à Mauthausen, obra col·lectiva que acaba de ser reeditada per les Éditions du Felin. Trenta anys després de la seva escriptura, els testimonis successius d'un grup de supervivents, recollits o anotats per Pierre Daix, deportat a Mauthausen i prologuista de les dues edicions, conserven una força inaudita. Perquè descriuen amb paraules senzilles sis anys de lluites per la supervivència i la dignitat, per un ideal: l'internament a França, l'aterradora incredulitat a l'arribada a Mauthausen, l'infern quotidià del camp que ells varen construir, els seus comandos, les brutalitats i la mort... I després, la progressiva posta a punt d'una remarcable organització de solidaritat i de resistència. A partir de 1943, assenyalen Manuel Razola i Mariano Constante que havien dirigit l'edició de l'obra, molts espanyols havien aconseguit col·locar-se en llocs de treball claus, resultat d'una acció duta a terme des del principi, des d'on podien ajudar als seus camarades i jugar un paper important en l'organització de la resistència internacional".

ASSEMBLEA DE L'AMICAL

El 28 d'abril es va celebrar a Reus la nostra assemblea anual, amb el propòsit de revisar les activitats realitzades en el curs de l'any i de sol·licitar el suport dels socis i sòcies a la Junta per endegar una nova etapa en l'associació, que garanteixi la continuïtat del nostre objectiu principal, la transmissió a les futures generacions de la memòria de la deportació dels republicans antifeixistes. Amb aquesta finalitat es va aprovar posar en marxa el projecte d'una Fundació, per tal de salvaguardar el nostre patrimoni i oferir mitjans d'estudi i investigació, i la recerca d'un nou local que compleixi amb

les necessitats d'espai necessàries per a les tasques d'estudi i divulgació. També es va aprovar participar activament amb l'associació "Iniciativa per la Justícia" que té com a finalitat aconseguir el processament de Serrano Súñer i altres càrrecs del franquisme responsables de la repressió i la deportació.

RECORDEM A:

María Ferraz Peiret que va morir el juny de 2001. Vídua del deportat Marin Poza Alonso, nascut el 1911 a Bordalba (Saragossa). Detingut pels alemanys a Autrey el 21 de juny de 1940 fou deportat a Mauthausen el 7 d'abril de 1941, amb el número 13.615 i morí a Gusen el 14 d'abril de 1942.

